

ይድረስ ለጀርመን ድምፅ ያማርኛው አገልግሎት

ቦን/ጀርመን

በተቀዳሚ ስላምታችን ይድረሳችሁ።

ቀጥሎም እ.አ.አ በ23.03.2017 ዓ.ም የዜና መጽሔት ትንተናቸው አራት የአሮሞ ተቃዋሚ ፓርቲዎች ማለትም የአሮሞ አቦ ግንባር፣ የአሮሞ ነፃነት አንድነት ግንባር፣ የአሮሞ ብሔራዊ ኮንግረስ፣ የአሮሞ ነፃነት ብሔራዊ ፓርቲ ከተሰኙት ሁለት ተወካዮች ቀርበው አዲስ አበባ ከተማን የአሮሚያ ክልልና የአዲስ አበባ አስተዳደር በጋራ እንዲያስተዳድሩዋት እንዲሁም ባለፉት 25 ዓመታት ከከተማዋ የተፈናቀሉ የአሮሞ ተወላጆች ካሳ እንዲክፈላቸው ጠይቀዋል።

ዳሩ ግን ያለ ኢትዮጵያ ሕዝብ ተሳትፎና ይሁንታ በወያኔ ትግል ሕወሐትና ተለጣፊዎች የተዘጋጀውን የባንቱስታን አፓርታይድ የሃሳ ፌደራሊዝምና ሕገ መንግሥት ተብዬው መሠረት የአሮሚያ ክልል ከአዲስ አበባ ማግኘት የሚገባውን ልዩ ጥቅምና ባለቤትነት ለማስከበር፣ በአዲስ አበባ የአሮሞን ባሕልና ቋንቋ ለማስፋፋት ማቀዳቸውን ተወያዮች ገልጸዋል።

እጅግ በጣም የአስገራመን ነገር ቢኖር አወያዩ ወይም ጠያቂው የጀርመን ድምፅ ጋዜጠኛ ከወረሞ ብሔረተኞች የተነገረውን እንደለ እንደወረደ አናፈስ እንጂ የአዲስ አበባ ከተማ ነዋሪ ሕዝብ የማንም መጠቀሚያና ልዩ ሃብት ያለመሆኑን፣ ራሱን በራሱ የማስተዳደር መብትና ነፃነት ያለው መሆኑን አሳገናዘበም። ስለሆነም ነው ይህን ደብዳቤ ለመጻፍ የተገደድነው።

በግልጽ እንደሚታወቀው የአዲስ አበባ ከተማ ነዋሪ ሕዝብ በቅጥረኛው ወያኔ ትግል አናሳ ጎሳና ተለጣፊዎቹ ኢዲሞክራሲያዊ አምባገነን የባንቱስታን አፓርታይድ የሃሳ ፖለቲካ ሰለባ ነው። ሕዝቡ ዲሞክራሲያዊና ስብእዊ የሆነ ራሱን በራሱ በነፃነት የማስተዳደር መብትና ነፃነቱን ተገፏል። በመሆኑም የራሱን ከንቲባና አስተዳዳሪዎች በዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ለመምረጥ አይችልም። ይባስ ተብሎም በየጊዜው ከቤት ንብረቱ በወያኔ ወራሪ ታጣቂዎች እንበለ ፍትሕ ከየክፍለ ከተማው የሚፈናቀለው ሕዝብ ቁጥር እጅግ በጣም ከፍተኛ ነው። በአንጻሩ ጥቂት ወያኔ ትግራዎችና ግብረባላዎቻቸው በአዲስ አበባ ከተማ ሰፊ ሕዝብ ኪሣራ ሲንደላቀቁና በምችት ቅንጦት ሲምነሽነሹ የአብዛኛው አዲስ አበቤ ኑሮ ከሞቱት በላይ፣ ከቁሙት በታች እንደሆነ የተረጋገጠ ነው።

የወያኔ ትግራ ኢሕአዴግ ተብዬው ታማኝ ተቃዋሚዎች በአዲስ አበባ ተደንሸረው እየተሞዳሞዱ በአጃቢነት ይኖራሉ። ተቃዋሚዎች በነዋሪው ሕዝብ ላይ የሚፈጸመውን ከፍተኛ የአስተዳደር በደልና ግፍ፣ ዐይን ያወጣ ሃብት ንብረት ዝርፊያ፣ የባሕልና ቅርስ ማውደም፣ የነዋሪዎች መፈናቀል፣ ለኑሮ አስፈላጊ ግብአቶች አለማቅረብና ከፍተኛ የዋጋ ንረት ወዘተረፈ ሁሉ ለአስመሳይ ተቃዋሚዎች ሁሉ ምናቸውም አይደሉም። አዲስ አበባ ባለቤትየለሽ ከተደረገችበት ጀምሮ የወያኔዎች ተለጣፊዎቻቸው መፈንጭያ ሆና ታጥራለች። በእንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ እንዲሉ እራሳቸውን የአሮሞ ተቃዋሚ ፓርቲዎች የሚሉት ጠባብ ጎሥኞች የአዲስ አበባን ሕዝብ የራስን በራስ ማስተዳደር ዲሞክራሲያዊና ስብእዊ መብት ረግጠው ከተማዋ በአሮሚያ ክልል ተብዬው ሥር እንድትሆን ይፈልጋሉ። አልፎ ተርፈውም ከአዲስ ምኒልክ ዘመነ መንግሥት ጀምሮ ከመኖሪያቸው የተፈናቀሉ አሮሞዎች ዘር ማንዘራቸው ተፈልጎ ካሳ ይገባቸው ነበር እያሉ የሚያላዝኑት እነዚህ ፓርቲዎች አሁን ግን ቢያንስ በ25 ዓመቱ የኢሕአዴግ ዘመን ከከተማዋ የተፈናቀሉት ገበሬዎች ከያለበት ተሰብስበው ተገቢ ካሳ እንዲክፈላቸው ማሳሰባቸውን አሳውቀዋል። ከዚሁ ጋራ በተያያዘ የናዝሬት ከተማ የምትገኝበትን ሁኔታ ማገናዘብ ይጠቅማል። ናዝሬት የአሮሚያ ክልል ተብዬው ዋና መዲና ናት ተብሏል።

ነገር ግን ከነዋሪዎቹ 75 በመቶ እጅ የሚሆኑት ዐማርኛ ተናጋሪዎች ቢሆኑም እንኳ ዐማርኛ በራሳቸው ፊደልና ቋንቋ እንዳይጠቀሙ ተከልክለዋል፤ በግዳጅ ጥቁር ፈረንጅ እንዲሆኑ ተደርጎ በቁቢ ላቲን ፊደልና በአሮምኛ ቋንቋ ማመልከቻ እንዲጽፉ ይገደዳሉ። በአጠቃላይ ከፖለቲካውና ኢኮኖሚው ዘርፍ የናዝሬት ከተማ ነዋሪ ዐማርኛ በሁለተኛ ደረጃ ዜግነት የተገለሉ ናቸው። በሐረር ከተማም የዐማራውን ሕዝብ ቁጥር ከአደሬው ጋራ ሲነፃፀር በጣም ከፍተኛ በመሆኑ ምክንያት ለማሳናስ ታስቦ ነው በሐረር ከተማ ዙሪያ ያሉት ከ20 በላይ የቀበሌ ገበሬዎች (ቆቲዎች) ከአሮሚያ ክልል ተብየው ተወስደው የወያኔ ትግራዎች ታማኝ ጉልት ዕቃ ለሆነው የሐረር ክልል የተደረሱት። በአንድ በኩል ክልል የተደረገው በቋንቋ መሥፈርት ነው እየተባለ ሲለፈፍ በሌላ በኩል ደግሞ ኩሻዊ ቆቲዎች ከአደሬ ሴማዊ ተብዬ ቋንቋ ቡድን ጋራ አብረው ተከልለዋል። እንዲሁም በሸዋ ሰላሌ አውራጃ አባይ ወንዝ ዳርቻ እነ ጎሐ ጽዮን፣ ፍልቅልቅ፣ ዋሻ ሚካኤል፣ ግንደበረት፣ ወዘተረፈ ነባር ነዋሪው ሕዝብ ዐማርኛ ተናጋሪዎች የሆኑት ያለ ፍላጎታቸው የአሮሚያ ክልል ተብዬው ሥር ተጠቃለው ልጆቻቸው በቋንቋቸው አንዳይማሩ ተደርገዋል።

የአሮሞ ብሔረተኛ ተቃዋሚ ፓርቲዎች በአንድ በኩል ፈንፊኔ የኛ የብቻችን ናት እያሉ ይለፍሉ። በሌላ በኩል አዲስ አበባ ከተማ ወደጎን መስፋት የለባትም፤ ወደ ጎን ከሰፋችና በዙሪያ ካሉት ከተሞች ጋራ የተቀናጀ ዕቅድ ከአደረገች ይህ የዐማራ ባሕልና ቋንቋ ስለሚያስፋፍ እንፈቅድም እያሉ ቡራ ከረዩ ብለዋል። እነዚህ ተቃዋሚ ፓርቲ ተብዬዎች የአዲስ አበባ ከተማን ከስምንት ሚሊዎን በላይ ነዋሪ በቁጥጥራቸው ሥር አድርገው የናዝሬትና ሌሎች ከተሞች ሕዝብን በግዳጅ አሮሞ የማስደረግና አሮሚያ ትቅደም የሳሳ የበላይነት ለማስፈን የሚያደርጉት በጣም ከንቱ ቅዥትና ምኞት ነው። ፈጽሞ አይሳካም።

የአሮሞ ጎሳ ብሔረተኞች በግልጽ ሊገነዘቡት የሚያስፈልግ ዐቢይ ነገር አለ። ከሁሉ በተቀዳሚ አዲስ አበባ የሸዋ ክፍለ ሀገር ዋና ከተማ ናት። የወረሞ ጎሳ ብቻ ልዩ ሃብት አልነበረችም፤ አትሆንም። አዲስ አበባ (እንደጥና) በመናገሻ አውራጅ ውስጥ የምትገኝው የኢትዮጵያ መዲና ከአሮሞ (ጋላ) የ17ኛው ክፍለ ዘመን በፊት ከጥንት ጀምሮ ያሚራ፣ የከምባታ፣ የሃድያ፣ የዳሞት፣ የጉራጌና ጋፋት ሕዝብ ምድር በሆነው ሸዋ ውስጥ ነው። ስለሆነም አዲስ አበባ በመናገሻ አውራጃ በአራቱም ማዕዘናት መስፋት ትችላለች። አባሪ ካርታውን ይመለከቷል።

ካሳ መክፈል ያለባቸው ማ በሉባ የደፈጣ ውጊያ ስልት ከኬኒያ ቦረና ጠርፍ ተነስተው በሸዋና ዙሪያ የስፈሩት የወረሞ ጎሳዎች ናቸው።

የወረሞ ጠባብ ጎሳዎች ከወያኔ ትግራና ሻዕቢያ ጋራ ወግነው ከሐረርጌ፣ ከአሩሲ፣ ከወለጋ፣ ከደቡብና ምዕራብ ሸዋ፣ ከባሌ፣ ከኢሉባቦር ወዘተረፈ ያሚራ ተወላጅ ገበሬዎችን፣ ሠራተኞችን ለይተው ጨፍጭፈዋል፤ ሃብት ንብረታቸውን ዘርፈው አፈናቅለዋል። በጎሳ ማጥፋትና ማጥራት ለተፈናቀሉትና ለሚፈናቀሉት በሚሊዎን ለሚቆጠሩት ዐማርኛ ስለለምንድን ነው ካሳ የማይከፈለው?

በምዕራብ ሸዋ አማያ ወረዳ በቅርቡ ተፈናቅለው ወደ ጉራጌ ወገናቸው ተሰደው የሚገኙትን ዐማርኛ እዚህ ላይ መጥቀስ ተገቢ ነው። ሌላው ደግሞ ከአዲስ አበባ ከተማና በዙሪያዋ የተፈናቀሉት ገበሬዎች ወረሞች ብቻ እንደሆኑ አስመስሎ ማናፈሱ ነው። በአዲስ አበባ ሆነ በደቡብና ምዕራብ ሸዋ ከሚፈናቀሉት ገበሬዎች አብዛኛዎቹ ዐማራዎች ናቸው። አፈናቃዮችም አሮሞ የሆኑ የታጠቁ የወያኔ ትግራ ቅልቦችና ተላላኪዎች መሆናቸው ይታወቃል። የጊዜ ጉዳይ እንጂ ለፈጸሙት ወንጀል ለፍርድ ይቀርባሉ።

በሸዋ ይሁን በሌላው ክፍለ ሀገር ያለው ምድር የመላው ኢትዮጵያውያን እንጂ የወረሞ ጎሳ ብቻ ልዩ የግል ንብረት አይደለም። በምን ሂሳብ ነው አዲስ አበባ የአሮሞ ብቻ ሃብትነትና ልዩ ተጠቃሚነት? ከወረሞ ይልቅ ነባር ነዋሪውና ባለርስቱ ለማራው፣ ጉራጌው፣ ጋፋት፣ ከምባታው ናቸው ናቸው። ስለሆነም የባንቲስታን የሳሳ ክልል አሮሚያ ተብዬውንና የአሮሞ ብሔረተኞች ቅጥለሽ የመስፋፋት አባዜና ክልላችን በሚሉት ውስጥ በሚኖሩት ዐማርኛ ላይ የሚፈጽሙትን የሳሳ ማጽዳትና ማጥፋት ዘመቻ በአጽንኦት እንቃወማለን።